

Har du kontakt med studenter med Asperger syndrom?

NTNU har et økende antall studenter med nedsatt funksjonsevne. Vi håper at dette tipsheftet kan være til nytte for deg som er i kontakt med studenter med Asperger syndrom.

Rådgivningstjenesten for studenter
med funksjonsnedsettelse, Studentservice

Hva er Asperger syndrom?

Asperger syndrom innebærer vansker innen tre hovedområder:

Kvalitativt nedsatt evne til:

- Gjensidighet i sosial samhandling
- Gjensidighet i kommunikasjon (verbal og non-verbal)
- Fantasi eller forestillingsevne

Asperger syndrom er en diagnose innenfor autismespekteret, og kjennetegnes først og fremst av vansker knyttet til sosialt samspill og kommunikasjon. Å tolke mimikk og annen non-verbal kommunikasjon kan være problematisk. Det er krevende for en person med Asperger syndrom å forestille seg andre sine tanker, følelser og hensikter. Redusert innlevelsessevne er med på å skape utfordringer i interaksjon med andre. Problematikken knyttet til sosialt samspill kan blant annet komme til syne gjennom manglende evne til å utvikle vennskap og vansker med å delta i aktiviteter sammen med andre. Individuer med Asperger syndrom kan videre ha:

- Spesielle og begrensede interesser
- Et stort behov for struktur, oversikt og forutsigbarhet.

Man kan se en uvilje mot endring i omgivelser og rutiner. Mange har vansker med å planlegge, prioritere og organisere hverdagen.

- Mange har stor sårbarhet for stress. Stress kan ofte dreie seg om uklarheter og misforståelser, manglende forutsigbarhet eller hypersensitivitet ovenfor enkelte sanseinntrykk.

Til tross for at personer med Asperger syndrom har en del felles kjennetegn, så er de samtidig ulike individer. Det er derfor ikke mulig å legge til rette for et opplegg som i detalj passer alle. Personen det gjelder kan ofte ta stilling til hvilken hjelp hun eller hun ønsker, og det er derfor viktig at man spør den enkelte.

Kommunikasjon og undervisning

Mennesker med Asperger syndrom har ofte et godt ordforråd, og kan ha en meget korrekt talemåte. Å forstå språkets nyanser kan imidlertid være en utfordring. Dette kan gjelde indirekte talemåter, metaforer, ord og uttrykk med billedlig eller dobbelt betydning, samt bruk av ironi. Ofte benytter vi tilleggsinformasjon til ordene når vi formidler noe, som tonefall, mimikk og pauser m.m. Slik tilleggsinformasjon, ofte nonverbal, er vanskelig å oppfatte for personer med Asperger. Dette kan være en kilde til misforståelser og feiltolkninger

Gode tips

- I samtale og undervisning er det viktig at man forklarer poengtert, detaljert og konkret. Ironi og billedlige talemåter bør unngås så langt det lar seg gjøre for å unngå misforståelser.
- For å imøtekomme behovet for oversikt og forutsigbarhet vil det være av stor hjelp at forelesningsnotater legges ut på forhånd, for eksempel via It's learning.
- Unngå å kommunisere om flere ting samtidig. Det er viktig å ta for seg en sak av gangen.
- Bruk av noen få og tydelige eksempler kan fungere godt som konkretisering. Visualiser gjerne.
- Skriftlig informasjon er som regel enklere å forholde seg til enn muntlig.
- Smarttelefon brukt som kognitivt hjelpemiddel kan gi oversikt og forutsigbarhet. Kalender, planer, kart, tilgang til informasjon, notater og dokumenter på ett sted kan være stressreducerende.

Arbeidsformer

Gruppearbeid er ofte utfordrende for studenter med Asperger syndrom, fordi det er sosialt krevende. Denne arbeidsformen går ut på at studenten må gjøre et faglig arbeid gjennom en metode som setter krav til det studenten strever aller mest med. Et alternativ til kollokvie – eller seminargrupper hvor det legges opp til samarbeid mellom studentene er at studenten for eksempel kan samtale med faglærer eller kollokvie/seminarleder om noen aktuelle tema. Studenter med Asperger syndrom har også mulighet for å søke om en egen studentassistent ved å ta kontakt med Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse. Når det gjelder semesteroppgaver som skal leveres i form av gruppearbeid eller rene gruppeeksamener, er det en fordel om man kan være fleksibel og tenke i retning av alternativer - så fremt arbeidsformen ikke er et faglig krav i seg selv.

Eksamen

Studenter med Asperger syndrom vil kunne ha behov for tilrettelagt eksamen. Det er eksamenskontoret som innvilger det, og søknadsskjema kan fås hos Studentservice. Studenten må selv søke og legge ved attest fra sakkyndig som dokumenterer vanskene. Tilrettelagt eksamen kan for eksempel innebære:

- Bruk av PC. En del har motoriske vansker, og disse kan ha nytte av å bruke PC på eksamen.
- Utvidet tid. Denne gruppen av studenter kan være

utpreget omstendelige og litt langsomme i det de gjør. Av den grunn kan det være hensiktsmessig for noen å søke om utvidet tid i forbindelse med eksamen.

- Mindre rom/enerom. Enkelte studenter med Asperger syndrom kan være ekstra sensitive med tanke på lyder. Selv helt vanlige lyder fra andre studenter kan være forstyrrende og gå ut over konsentrasjonen. I slike tilfeller kan det være rimelig å man legger til rette i form av eksamen i rom med færre studenter, eller i enerom.
- Alternativ vurderingsform. Eksamen i gruppe er som nevnt en vurderingsform som kan fortone seg problematisk for en person med Asperger syndrom. Her kan det for eksempel være rimelig å tenke alternativt, og fagmiljøet vil ha innflytelse i en slik prosess. Muntlig eksamen gitt skriftlig eller skriftlig gitt muntlig kan noen ganger være aktuelt.

Sterke sider

Studenter med Asperger syndrom kan vise stor interesse for enkelte tema, og de kan ha tilegnet seg en imponerende mengde kunnskap innenfor enkelte områder. De kan derfor ha mye å bidra med og være en ressurs innenfor sine områder. Så vel forelesere som studenter kan lære noe nytt. Andre styrkeområder er ofte nøyaktighet og systematikk, sans for detaljer og utholdenhet som blir viktig i høyere utdanning så vel som i arbeidslivet. I tillegg besitter mange egenskaper som ærlighet, pålitelighet og lojalitet.

Mer informasjon

Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse ved Studentservice arbeider med tilrettelegging og rådgivning for studenter med spesielle behov. Vi svarer gjerne på spørsmål om det å studere med en funksjonsnedsettelse eller det å undervise en student med funksjonsnedsettelse. I tillegg finnes det på hvert fakultet en kontaktperson for studenter med funksjonsnedsettelse.

Kontakt seksjon for studentervice, rådgivningstjenesten:

Hanne Kvello

E-post: hanne.kvello@ntnu.no

Tlf: 73 59 52 25/ 91897911

Reidar Angell Hansen

E-post: reidar.hansen@ntnu.no

Tlf: 73 59 51 76/ 91897963

Kari Voldhagen

E-post: kari.voldhagen@ntnu.no

Tlf: 73 59 67 09/ 91897640

Ingebjørg Dahl

E-post: ingebjorg.dahl@ntnu.no

Tlf: 73 59 76 56

Vegard Sollie

E-post: vegard.sollie@ntnu.no

Tlf: 73 59 51 77

<http://www.ntnu.no/studier/tilrettelegging>